

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 35.— Coz.
 Pe jumătate an 18.— "
 Pe 3 luni . . . 7.— "
 Pe o lună . . . 2.40 "
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franc
 Telefon
 Pentru oraș și interurbane
 Nr. 750.

REDACȚIA

ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/4
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.
 Mulțumite publice și Loe
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se în-
 napoiază.

ROMÂNUL

Amenințări

rusești pentru Italia și România.

Arad, 20 Oct.

Știrile cari ne-au sosit ieri și azi de pe câmpul de război sunt foarte interesante. Ruseștii recunosc, că armatele germano-austro-ungare sunt în plină ofensivă și au respins armatele rusești dincolo de Vistula. Cetatea Przemysl a fost desconjurată și armatele rusești se retrag din Galiciia. Dacă ar fi să ordonăm telegramelor, apoi armata rusească ar fi aproape în imposibilitate de a mai duce lupta, mai ales pentru că „și-a sleit munițiile și nu mai poate să-și procure altele”. Probabil că aceste știri sunt exagerate, dar în tot cazul este vădit că armata rusească suferă o înfrângere serioasă și va trebui să facă mari eforturi ca să împiedece viguroasa ofensivă germano-austro-ungară.

Dar ceea ce este mai important din înfrângerea Rușilor este faptul, că Francezii nu mai pot conta pe nici un fel de ajutor din partea acestora. Franco-Englezii trebuie să se razeze pe propriile lor forțe ca să înfrângă armata germană care a devenit mai liberă în mișcările ei prin înfrângerea completă a armatei belgiene.

De altfel se vede, că azi nădejdea Francezilor nu mai este decât în sfârșirea aprovizionării germane. „Le Temps” începe a fi amenințător cu statele cari înlesnesc orice fel de aprovizionare Germanilor.

Ziarul rusesc „Nowoje Wremja” a devenit și el amenințător în special pentru Italia și România. Iată într'adevăr ce spune acest ziar rusesc ca răspuns la știrea, că Italia și România ar cere garanții speciale dela Franța și Rusia.

„Noi putem răspunde — scrie ziarul — la aceste pretenții cari ne surprind, foarte simplu. Transilvania și regiunile italiene din Austria nu sunt deocamdată, nici din punctul de vedere istoric și nici din cel politic alipite de România, și Italia. Ele au trăit până acum dincolo de frontierele României și Italiei și pot urma și de acum înainte existența lor separată de cele două țări. Dv. nu voiți să vi le alipiți, fără a căpăta pentru aceasta răsplată specială din partea Rusiei și a Franței — treaba dv. Ele pot rămânea, spre binele lor și al puterilor triplei înțelegeri, în complexul nouilor combinațiuni politice, cel puțin încă un secol.

Prin pretențiile lor peste măsură, România și Italia riscă să aibă soarta babei din vechia poveste rusească: „Pescarul și peștele”. O să se aleagă și ele la urma urmei ca și baba din poveste cu o albie putredă și spartă.

În marele război european, nu au loc micile ispite. În această campanie una din părți trebuie să piară. A sta de-o parte față de această ciocnire mondială, nu este posibil.

Cine nu e cu noi, e în contra noastră. Aceasta e deviza pe care trebuie s'o aibă în vedere marile și micile puteri europene.

Alegerea în aceste două condițiuni, nu e grea. Acei cari nu știu să distingă din care parte vine sunetul clopotului de înmormântare, să nu caute mai târziu să învinovățească pe alții, ci să știe că a lor e vina”.

Dar enervarea presei franceze și rusești se explică. Sunt o serie de fapte cari nu se poate să nu producă mare impresie la Paris și la Petrograd.

La amenințările Rusiei „Corriere dela Sera” adaogă, foarte corect: „Ziarele rusești sunt într'o foarte mare rătăcire dacă sunt de cre-

dința că pot să dea Italiei sfaturi, mai ales în tonul de mai sus. Italia va suporta consecințele atitudinii sale”.

Tot acest răspuns i se va da, desigur, și din partea României.

La moartea regelui Carol.

Toată presa italiană slăvește memoria regelui Carol și salută pe noul suveran.

Roma. — Ziarele italiene continuă a închina articole și necrologii Regelui Carol, talmăcind în scrierile lor surpriza dureroasă ce această moarte neașteptată a produs în Italia întregă ca și adâncile păreri de rău pentru dispariția acestui Luceafăr al politicii internaționale.

Zarul „L'Italia” scrie: Regele Carol a adus România la apogeul puterii și prestigiului său.

„Nazione” zice că puținilor suverani li revine lauda de a fi cărmuit aproape de o jumătate de veac destinele unui neam cu atâta înțelepciune în vederi, cu atâta izbândă în acțiune, cu o linie de conduită așa de consecventă, dreaptă și nestrămută.

„Giornale di Sicilia”: Carol I al României a fost și va trece în istorie sub denumirea de întemeietorul Țării sale.

„Secolo XIX”: Pe Carol I istoria îl va pomeni cu numele de „Carol cel Mare”.

„Matino”: Regele care dispărea a avut meritul de a face din România ca un dreptar al politicii balcanice, ca un arbitru al politicii orientale. Mulțumită spiritului superior al Hohenzollern-ului român, statul său ajunsese a fi legătura cea mai sigură între Occidentul și Orientul Europei.

„Resto del Carlino”: Făuritorul României moderne a unei Români puternice, fericite și stăpână pe destinel sale, a trăit ca un sfânt. Numai virtuțile sale de om au putut egala calitățile sale de Suveran.

Toate celelalte gazete fără nici o deosebire sau excepție dela foile catolice la organele re-

Macovei.

— Insemnări din campania în Bulgaria. —

Într'o seară m'am dus să cercetez pe un vechiu cunoscut, ofițer de rezervă în unul din regimentele diviziei dela Etropol. În cortul lui, cu câte-o cafea turcească sub nas (căci stam înșșii pe pânțele), vorbeam despre cele mai delectabile lucruri din lume, pe când o ploaie mărunță suna ușor deasupra noastră, pe pânza săvânată. Eram în ajunul trecerii Balcanilor; trupele oboșite încă de zdrobitoarele marșuri pe arșitele lui Iulie, se odihneau la focurile de popas. Murmure de glasuri ajungeau până la noi; mișcări de umbre nelămurite, ca printr'o furnegare, ca printr'o ceață, treceau și le vedeam, depărtate par'că, prin deschizătura triunghiulară a adăpostului nostru.

„Cumplite marșuri! zise deodată cu amărăciune camaradul meu, și ochii i se ațintiră neguroși într'o parte. Mi-s picioarele rănite și par'că-mi fierb creerii în țeasta capului. Ce va fi mâni? ce va fi poimâni? Până unde poate merge suferința unei mizerabile ființe omenești?”

— Noroc de cafeaua aceasta, răspunsei eu, și de o oră de odihnă...

— De ce zimbești? mă întimpină, puțin întărit, camaradul T. La urma urmei nu e stupid chinul acesta al unei multimi imense, zvârlită la întâmplare spre măcel?

— A, judeci... de aceea suferi, îi replicai eu tot zimbând.

— Cum? strigă el. Judec? dar acest cap e făcut să sufere arșița pe câmpiile Bulgariei, ori e făcut să judece?... Ascultă, dragul meu, urmă el domolit deodată, sorbindu-și cafeaua până în fund și așezându-se turcește lângă mine. Să stăm strâmb și să judecăm drept. Și mai ales să desbrăcăm de prejudecăți și să vorbim ca doi oameni civilizați... Ce înseamnă turbarea asta care ne-a cuprins? Ce-au fost răcnetele acelea deslănțuite la nesfârșit, în sute de mii de oameni? Ce-a fost lavina aceea din munți spre văi? Rămân ogoarele pustii, satele sărace; fantoma mizeriei și a morții plutește peste ele. Pulsul țării încetează, ca într'o agonie... Izbucnirea, entuziasmul la care am fost martori nu e ca un fel de beție a disperării?...

Se opri și-și aprinse o țigară privindu-mă fix.

„Urmcază! îl îndemnai eu.

— E adevărat că războiul este o mare nenorocire? mă întrebă el scurt.

— Negreșit că prefer pacea, vorbii eu cu liniște. Dar apropo: n'ai strigat și tu cu disperare la un loc cu ceilalți?

— Fără îndoială. Eram patriot, îmi răspunse el ironic. Pentru a întări o formă trecătoare de stat, pentru a menține în stimă minciuni convenționale și la putere oligarhii comode s'a inventat un cuvânt mare: patriotismul. A,

dar suferințele și realitatea vindecă! sfârși el râzând.

Eu insinuai cu oarecare grijă:

„Probabil că te dor tare picioarele și încă n'ai mâncat.

— Nu ești sincer, îmi răspunse el strângându-mi mâna.

Ploaia monotonă suna dulce deasupra noastră.

„Prietenule, îi zise eu încet; câteodată judecata e dușmanul oamenilor”.

El tăcu o clipă privindu-mă, apoi îmi răspunse blând:

„Copilării! Toate sunt desertăciune, cum zice înțeleptul eclesiast.

— Adevărat, afară poate de veacurile de suferință ale marilor multimi, de inconștientele jertfe pentru un nelămurit mai bine al zilelor viitoare. Această inconștientă afirmare a unui nefericit popor poate nu va fi fost pierdută zadarnic în veacul ce vine...

— La ce folos? Oare suferința nu picură în ora aceasta veninul îndoelii în toate inimile?...

Tăcurăm o vreme amândoi, ascultând murmurul taberei ș'al ploii. Alături în cort, la un foc viu, ordonanța se năcăjea să frigă un pui. Camaradul meu urmări cu mare interes un răstimp această importantă operație, apoi își schimbă gemând locul și-și aprinse încă o țigară.

Un soldat scund, bărbos, voinic și bine legat se înfățișă deodată în deschizătura cortului. Salută c'un glas gros:

publicane și socialiste, vorbesc cu cea mai mare simpatie și admirație de ilustrul decedat ca de un spirit politic și diplomatic strălucit slujind întodeauna propășirea, fericirea și mărirea poporului său.

Presa italiană își arată dorința ca noul rege al României să fie un vrednic urmaș al celui dispărut și ca în criza actuală care încearcă așa de adânc conștiința națională a neamului român, Ferdinand sprijinindu-se pe interesele poporului său, va adăoga o nouă pagină de înțelepciune politică la istoria României contemporane.

Ziarul „*Idea Nazionale*” a interviewat pe mai multe persoane politice ale statelor balcanice asupra urmărilor morții regelui Carol I.

Ministrul Serbiei crede că aceasta nu va aduce o schimbare imediată în politica României, dar după cât se pare, noul rege va consimți să acorde o mai mare libertate partidelor politice și guvernului.

Aceeaș părere o manifestă și un eminent diplomat grec dela Roma, care adaogă că opera regelui Carol I pare a fi urșită să-i asigure României un rol precumpănitor în actuala situație balcanică. Cu toate acestea, moartea sa nu va pricinui nici o schimbare în politica țării românești. Un personaj bulgar a declarat că România a pierdut în regele Carol I mai mult decât un rege, ea a pierdut pe un cârmuitor de seamă, căruia îi datorește situațiunea sa așa de avantajoasă. Regele Carol I se bucura de multe simpatii și în Bulgaria. Prin disparițiunea sa, se va simți lipsa unei mari puteri morale, atât de necesară menținerii echilibrului. Acelaș personaj și-a exprimat credința că după cum toată lumea e convinsă, România va păstra neutralitatea sa în veghe și în arme. El nu crede că există în România un curent popular puternic și bine încheșat pentru un războiu imediat și cu proporțiuni mari, dar că de rezultatul luptei dela Cracovia, ce se așteaptă cu nerăbdare va putea să depindă și atitudinea ulterioară a statului român.

Ziarul „*Idea Nazionale*” după ce publică aceste păreri, afirmă că acum mai mult ca ori când se resimte necesitatea de a se strânge legăturile de prietenie între Italia și România. (A. T. I.)

Roma. — Prefectul palatului, ducele Bore Adolme a prezentat dlui Ghica la legațiunea română condoleanțele suveranului Italiei pentru moartea regelui Carol.

Toate ziarele din provincie au articole, în care exprimă regrete adânci pentru personalitatea dispărutului rege și afirmă legăturile de

simpatie și afinitate de rasă și solidaritate de interese dintre Italia și România, făcând urări călduroase pentru viitorul noului rege.

Condoleanțele familiei regale italiene.

Roma. — Majestățile Lor Regale, Regina și Regina mamă a Italiei au telegrafiat condoleanțele Lor direct Majestăților Lor Regele Ferdinand, Regina Maria și Regina văduvă Elisabeta. (A. T. I.)

Presa turcă și moartea regelui Carol.

Constantinopol. — Știrea morții regelui Carol a pricinuit în toate cercurile oficiale, în toate clasele societății și în public foarte sincere regrete. Presa este unanimă să releveze importanța evenimentelor momentelor actuale și spune că pierderea este ireparabilă pentru România, care datorește repositului toate progresele săvârșite. Ziarele laudă în special prudența aliată cu energie a Suveranului.

Voci din presa greacă.

Toate ziarele consacră articole elogioase memoriei defunctului rege, exprimând simpatii pentru România.

Ziarul „*Embros*” zice: moartea regelui Carol vine în clipa cea mai grea pentru România, Regele înțelept și moderat, era pentru România un sprijin puternic în perioada actuală, atât de agitată. De 40 de ani în fruntea regatului, grație succeselor sale militare și politice a parvenit să lărgească granițele țării, dând regatului un loc precumpănitor printre statele balcanice. Această preponderanță a fost vădită prin tratatul din București, când s'a scris cea mai frumoasă pace a istoriei României.

Interesul arătat Greciei în această perioadă, i-a atras anicifiția și recunoștința elenismului. Se crede că moartea regelui Carol nu va influența asupra politicii României, dar suntem fericiți a gândi că chiar dacă o schimbare ar avea loc, cuminența și virtuțile noului rege sunt cheazășie că România nu se va depărta de calea intereselor ei.

Toate celelalte ziare consacră articole defunctului rege. Unele ziare au apărut îndoliolate.

Condoleanțele Papei.

Paris. — Zairul „*Osservatore Romana*” anunță că de îndată ce Papa a aflat știrea morții Regelui Carol, a telegrafiat episcopului catolic din București, să prezinte condoleanțele sale regelui Ferdinand, familiei regale și guvernului român. (Havas).

Di San Giuliano. 1852 — 1914.

Arad, 20 Oct.

Moartea marchizului Di San Giuliano, ministru de externe italian, întâmplată Vineri, la 16 Oct. n., e o gravă lovitură pentru viața publică a Italiei. Cu moartea lui Di San Giuliano dispăre de pe arena politică o personalitate a diplomaților moderni, care a luat parte activă la regularea chestiilor politice mondiale și care și-a eternizat numele în istoria acestor zile agitate.

San Giuliano a fost un distins bărbat de stat care pe lângă că era un mare patriot mai era condus de considerații obiective și pe baze reale căuta fericirea Italiei. Era un aderent și propagator entuziast al triplei alianțe. El a adus mari foloase patriei sale în chestiile externe de importanță vitală.

Cel mai serios gând al vieții lui a fost regularea problemei Adriatice. În acest punct se poate spune că el a căutat totdeauna o înțelegere pacinică cu monarhia noastră. Asta a dovedit-o San Giuliano mai ales în chestia albaneză.

San Giuliano a fost un bun cunoscător al Albaniei. Scrierile lui politice și economice despre Albania au stârnit mare senzație. Mai târziu aceste lucrări au servit ca bază programului de acțiune a Italiei în Albania. În actualul război mondial San Giuliano a fost un stâlp puternic al neutralității Italiei.

În 1910 fu numit ministru de externe în cabinetul Luzatti. Dela începutul carierei sale diplomatice el deveni aderentul triplei alianțe. Trăia în bună prietenie cu cont. Aehrenthal, fostul ministru de externe al monarhiei.

În primăvara anului 1912 el pregăti în mod norocos expedițiunea Italiei în Tripolitania. Lungile tratative pe cari el le avu cu Poarta relativ la interesele patriei sale în Tripolitania au eșuat și, în consecință, Italia fu silită să rezolve cu arma conflictul între ea și Turcia.

Din cauza războiului balcanic, războiul tripolitan se termină repede. Pacea încheiată la Ouchy asigură Italiei un succes strălucit. Partea leului în obținerea acestui succes se revine cu drept lui San Giuliano, calmul și laboriosul diplomat italian.

În cursul războiului balcanic s'au iscat micș neînțelegeri între monarhie și Italia, relativ la chestia posesiunii Scutarilor și a stabilirii autonomiei Albaniei, dar grație prevederii și înțelepciunii marchizului San Giuliano, ambele aceste chestii au găsit o rezolvire norocoasă.

„Trăiți, domnule locotenent!
— Ce este? îl întrebă tovarășul meu.
— Trăiți domnule locotenent, am venit să vă raportez că făina de popușoiu nu se poate da dela provizionare decât peste trei ceasuri...
— Vra să zică, oamenii nu pot mânca pân' atunci.
— Da, domnule locotenent.
— Poftim... murmură cu înțeles către mine locotenentul T. Apoi își răsuci capul într-o parte, ca să poată privi mai bine fața soldatului. Tu ești, Macovei? întrebă el, cu glasul luminat par'că.
— Da, eu sunt, domnule locotenent, s'am venit să vă raportez.
— Bine, mi-ai raportat. Ce este de făcut.
— Apoi nimic, domnule locotenent. Om mânca mai târziu.
— Așa este... răspuse zimbând tovarășul meu. Bine! — Și 'ndată îmi adăugi repede, în franceză, pe când oșteanul sta încă lângă foc, ca o stană așteptând. — Știi cine e omul acesta? — Și, la gestul meu de nedumerire, urmă cu vioicune: E un dezertor. A fugit acum 11 ani și s'a așezat în Bulgaria. Acolo s'a înșurat, s'a gospodărit și se pare că afacerile îi mergeau destul de bine. Când s'a sunat mobilizarea a trecut dincoace și s'a prezentat la corp.
— Hm!
— Într'adevăr, e ciudat, zise el pe gânduri. — Macovei!

— Ordonati domnule locotenent.
— Ia stai coțea, Macovei, și fă-ți de ici o țigară...”
Foarte înveselit soldatul se așeză pe vine în deschizătura cortului și se puse să răsucească cu mare luare aminte o țigară foarte groasă: „Fac și eu ca dintr'a altuia...” zise el râzând.
În tresăririle focului, îi vedeam ochii scăpărători și fața bravă și energică. Locotenentul T. urma să-mi vorbească francezește, pe când Macovei părea că ne asculta, privindu-ne puțintel piezis.
„Un dezertor poate fi un om sincer, energetic și iubind libertatea... îmi spuse camaradul meu. Nu mi se pare ciudat c'a fugit pe un tărâm străin; numai mă mir că s'a întors...”
Eu tăceam, urmărind mișcările soldatului.
„Știi eu ce grăiti dumneavoastră, domnule locotenent, ochi Macovei după ce petrecu foita pe vârful limbii.
— Da ce, Macovei, tu pricepi limbi străine?
— Nu pricep nemtește, domnule locotenent, dar se vede că grăiti de întâmplările mele...”
Se întinse spre foc, apucă un vreasc aprins, își vârî țigara și nasul în el, apoi trase un fum cu adâncă mulțumire, oftând.
„Plouă! vorbi el. Ne mai răcorim de atâta arșiță...
— Adevărat! îi răspuse locotenentul T. Apoi adăoga cu voce prietenoasă: Ia spune, Macovei, cum a fost cu tine, ca s'audă și prietenul acesta al meu...”

Soldatul clătină ușor din cap și se cimbă mai bine la intrarea cortului. Jumătate de o-braz îi stătea în umbră și jumătate era luminat de z baterile focului.
„Apoi cum să fie, domnule locotenent, vorbi el simplu. Eu se chiamă c'am dezertat — în primăvara asta au trecut unsprezece ani...
— De ce ai dezertat Macovei?
Apoi de ce, domnule locotenent? pentru că eu trăisem în munte fără griji, tocmai pe unde Trotoșul e ca un pârâiaș. Acolo, eu, cu oile și cu soții mei... Văd cu muștru, văd bătaii... Zic am mai fost eu la pășunat prin Dobrogea și prin Bulgaria. Hai să mă duc, că pe unde m'oiu duce, n'am să pier... Am avut eu așa o groază de miștie! Și m'am dus. Actu m'am așezat eu într'un sat care se chiamă Calipetrov. Am muncit eu, m'am purtat bine s'am putut agonisi ceva. M'am și înșurat acolo.
— C'o Bulgară?
— Firește: inima omului nu se uită la asta. Am cumpărat și pământ. Și petreceam eu bine într'un fel, numai se chiamă că eram străin între Bulgari. Gospodar, gospodar bun eram, învățasem eu de capul meu ș'o leacă de carte.
— Carte românească?
— Da, domnule locotenent. Voiam să mă știu ce se petrece prin lume și pe la frații mei de care m'am despărțit.
— Îți părea rău?
— Imi părea, domnule locotenent, că așa-i pe semne neamul nostru legat cu blăstăm de

Marchizul Di San Giuliano s'a născut în 10 decembrie 1852 în Catania, din familie aristocratică italiană. Terminând studiile juridice în a. 1876 deveni sindaco-ul Cataniei. Timp de șase ani călătorind condus chestiile Cataniei prin activitatea sa San Giuliano atrase atențiunea cercurilor politice. În anul 1892 tânărul aristocrat fu ales deputat. După șase ani de activitate în politică fu numit secretar de stat al ministerului de comerț în cabinetul politicii. După ce dimisionă, regele îl numi membru al senatului. În anul 1906, la conferința dela Algeiras fu numit alături de bătrânul Visconti Venosta, delegat al Italiei. În iarna aceluiaș an fu numit ambasador la Londra, unde rămase până în anul 1910, apoi după căderea lui Tittoni i se oferî rolul de externe în cabinetul Luzatti.

Războiul.

Oienziva în Galiția.

Budapesta. — Dela cartierul principal se auză: În luptele ce sunt în curs spre ost de la Chyrow și Przemysl, am câștigat alaltăieri mari rezultate. Mai cu seamă lupta dela Mizyniec a fost foarte înverșunată. Dușmanul era ocupat înălțimea Magiera și ne făcea mari greutăți în înaintare, dar trupele noastre au toate aceste sprijinite de artilerie a cucerit și aineazi înălțimile. Spre nord dela Mizyniec am apropiat foarte tare de dușman. Dela Przemysl spre ost am înaintat până la Medyka. Ripa noastră dela sud a respins atacurile repetite ale dușmanului încercate în cursul nopții, și cu seamă împotriva înălțimilor ce se ridică spre sud-vest dela Stary-Sambor. În văile Sryj Swirca trupele noastre înaintează, luptând neîntrerupt. La râul San a continuat Duminecă lupta întreagă ziua. Lăsându-se noaptea dușmanul a atacat trupele noastre, cari au trecut râul în luntrile, dar a fost respins. Cavaleria austro-ungară-germană a respins în Galiția rusească până dincolo de Sochaczewe cavaleria germană, care a încercat să spargă rândurile, și spre vest dela Varșovia. — Generalul Höfer, locțiitorul șefului statului major. (Biroul de presă al guvernului.)

Impresurarea Varșoviei.

Berlin. — Lupta dela Varșovia, după cum scrie „Daily Mail” a fost o mare surprindere pentru Ruși. Conducătorii armatei rusești au fost de credință, că lupta se va desfășura în jurul Cracoviei. — După informațiunile ziarului „Völkische Zeitung” impresurarea deplină a Varșoviei e iminentă. Rușii se tem că va reuși înjurarea aripei lor dela sud.

...ântul lui. Și fiind om cu oarecare stare și la Dumnezeu dăruit c'o leacă de minte, am spus eu să mă luminez și să cetesc câte-o carte și câte-o gazetă... Și bulgărește am învățat, domnule locotenent. Apoi cum să rămân eu de bătrân? Era în sat o școală în care învățau seara oamenii mai bătrâni decât mine. Și acu aveam și câte-oleacă de năcaz pentru că se chiamă eram străin — și mă tot sfichiuiam ei și mă băjeau. Nu-i vorba, am eu pumn greu și mai am eu vorbele lor mirându-i în numele Tatălui, da oricum se chiamă că eram un venetic și iacă domnule locotenent și războiul cu Rușii. Bine s'au purtat și vrednic și i-au biruit și păgâni. Stam eu și mă uitam câtă bucurie... primarele, mai ales, bai Stoian, cu care trăiesc eu așa cum trăiește cânele cu mâta, cum se vede și cum citea prin gazete:

— Acu am bătut pe Turci, bre Macovei; acu batem pe Români și luăm Dobrogea. Așa scrie la gazetă. De-acu, bre Macovei, dacă vrei să trăiești bine cu noi, să-mi păzești tu mie oile mele...

Da'eu numai mă uitam la dânsul și nu ziceam nimic. Și tot auzeam eu că are să fie o război de bucluc și cu Vlaschi, mai citeam și în alte-o gazetă... Și bai-Stoian tot râdea de mine și mă trimitea la oile lui. Acu iacă, într'o bună zi fiind eu la malul Dunării, am auzit un corn săvârșind: pe urmă au prins a bate clopotele de biserică... S'auzeau departe, până departe... Și mi-a venit mie o supărare. M'am răpezit

Stockholm. — „Svenska Dagbladet” anunță din Petersburg: După cum scrie corespondentul din Varșovia al Agenției Reuter în cursul activității de până acum a armatei germane, cea mai mare pagubă a pricinuit-o artileria germană. Case și sate întregi au fost incendiate de granatele și șrapnelele Germanilor. Germanii explorează pozițiile artileriei rusești cu ajutorul aeroplanelor, cari când sosesc deasupra unui tun ruscesc, dau signal cu puternice șuierături de sirenă. Un aeroplan german trimite pentru recunoaștere a fost împușcat în apropiere de Varșovia. Luptele se dau în așa apropiere de Varșovia, încât ofiterii ruși, schimbându-se se duc pentru câteva ore în oraș ca să se recreeze și apoi se reîntorc iar în linia de foc.

Respingerea Francezilor la Lille.

Berlin. — Statul major comunică: Dela cartierul principal a sosit în 19 cor. înainte de ameză următorul raport: Trupele noastre au respins atacurile încercate de dușman în ținuturile ce se întind spre vest și nordvest dela Lille. Francezii au avut pierderi mari. Pe câmpul de război din ost situația nu s'a schimbat. (Biroul de presă al guvernului.)

Lupte pe Marea-Neagră.

Sofia. — Lui „Utro” i se telegrafiază din Varna: Duminecă seara pe la orele 8 și jumătate au sosit în fața portului dela Varna vasele Goeben și Breslau. Remorșorul comandantului portului a fost chemat prin semne optice să se apropie. Remorșorul apropiindu-se un ofițer de pe bordul unui crucișător a întrebat în limba turcească, că nu s'au arătat cumva în cursul zilei vase de războiu străine. Bulgarii au răspuns că n'au văzut nici un vas străin. Cele două crucișătoare care poartă acum numele Mithylene și Sultan Selim, au plecat cu viteză mare. Mithylene a venit din portul român dela Sulina unde s'a dus, pentru ca să aducă la Constantinopol vapoarele germane Leros și Eros, cari, izbucnind războiul au fost constrânse să rămână în portul român. (Pol. Hir.)

București. — Din Constanța se telegrafiază că pasagerii vapoarelor de pe Marea neagră au adus prima veste despre desfășurarea luptei între flota rusească și cea turcească. Știrile mai recente confirmă vestea și se afirmă că și Sâmbătă s'au mai auzit încă bubuiturile tunurilor.

Succesul Germanilor la Ypern.

Viena. — „Sonn und Montagszeitung” primește din Berlin: Ziarele din Rotterdam anunță că Germanii au alungat pe Francezi din pozițiile lor dela Ypern.

Tulburări în Egipt.

Constantinopol. — Englezii au încercat să desarmeze trupele egiptiene. Aceste însă nu s'au supus, ci s'au opus cu armele. Au fost omorâți din ambele părți 150 de oameni. Ciocniri sângeroase au avut loc între Englezi și Egiptieni și în Alexandria. Englezii s'au văzut constrânși să le lase Egiptienilor armele. Dintre soldații din India, aduși de Englezi în Egipt dezertează foarte mulți. Ciurma face dealtcum mari ravagii în rândurile lor.

Cercurile din Berlin și regele Ferdinand I.

Budapesta. — „Pester Lloyd” primește din cercuri hotărâtoare dela Berlin încredințarea, că acolo moartea regelui Carol I, n'a produs de loc îndoieli în ceea ce privește viitorul. Acele cercuri sunt convinse, că nici moștenitorul tronului, nici factorii responsabili din România nu se gândește să subordoneze fără de garanții sigure pentru viitorul statului român scopurilor urmărite de tripla înțelegere. Noul rege va umbra pe drumul croit de unchiul său și va avea în vedere numai adevăratele interese ale statului român. Garanția în privința aceasta e în mare grad chiar personalitatea noului domnitor, care cunoaște adevăratele intențiuni ale Germaniei. Cercurile din Berlin au deci cea mai deplină încredere în regele Ferdinand I.

Nimicirea unui submarin englez.

Berlin. — Agenția Wolff publică următorul comunicat oficial: În 18 Octombrie am nimicit într'un port german din Marea nordică submarinul englez „e 3”. — Bencke, amiral, șeful statului major al marinei germane. (Biroul de presă al guvernului.)

Înaintarea Germanilor în Rusia.

Berlin. — Cartierul principal anunță în 18 Octombrie înainte de ameză: Pe câmpul de războiu oriental trupele noastre înaintează spre Lyck. Lângă Varșovia și spre sud dela Varșovia lupta continuă.

În 19 Octombrie situația nu se schimbese.

Apărarea canalului Suez.

Berlin. — Ziarul „Matino” anunță că acum 14 zile s'a ivit la 20 kilometri depărtare de granița egipteană un corp de cavalerie turcească. Guvernul englez a dat ordin ca să se ia măsuri pentru apărarea canalului Suez. În mijlocul canalului staționează un crucișător englez, gata pentru orice eventualitate.

Venizelos va călători la Petersburg.

Budapesta. — Corespondența budapestană primește din Copenhaga: O telegramă din Ate-

— Mai fă-ți o țigară, Macovei...” zise încet camaradul meu.

Soldatul se plecă asupra tabacherei și eu îi observam cu luare-aminte lumina vulturească a ochilor, în zbaterile flăcărilor de găteje. Tăceam; ordonanța sta la doi pași, cu puiul deasupra jarului, uitat par'că; și ploaia fărâșia mărunț în juru-ne. În umbra cortului tovarășul meu oftă, apoi îmi căută mâna dreaptă și mi-o strânse încet și prelung. Nu-i vedeam ochii, căci își ferise și el capul, ca și mine, din bătaia luminii.

(„Fl.”)

Mihail Sadoveanu.

AVIZ.

Abonații restanțierii cărora li s'a sistat deja expedierea ziarului sunt rugați să-și achite restanțele. Cel ce dorește să continue să le trimită ziarul, binevoiască a ne trimite pe lângă restanța ce li s'a comunicat și abonamentul anticipativ pe cel puțin 1 lună, fără de care plată nu se trimite nimănui ziarul.

Ne adresăm totodată și acelor prea stimate abonați, a căror abonament a expirat acum cu finea cvartalului, rugându-i, să nu uite a ne trimite abonamentul pe noul cvartal Octombrie—Decembrie, pentru ca și noi să le putem trimite ziarul fără întrerupere.

ADMINISTRAȚIA.

na anunță că primul ministru va călători în cele mai apropiate zile la Petersburg, pentru ca să-l viziteze pe ministrul de externe al Rusiei, Sasanow.

Concedierea landsturmului german.

Berlin. — In unele regiuni industriale vor fi acum concediați, spre a se întoarce la căminul lor, în scopul de a fi menținută activitatea fabricelor toți cei care aparțin landsturmului neînstruit și au implinit vârsta de 30 ani.

Pentru voinicii noștri,

Tindeți mână de ajutor fiilor voștri.

Curând după decretarea mobilizării generale, „Crucea Roșie” din Arad și-a început activitatea-i laudabilă de a întâmpina, ziua și noaptea cu mâncări gustoase și cu băuturi răcoritoare mii de voinici cari în cântece duioase și împodobiti cu flori mergeau voioși spre câmpul de luptă.

Ori de câteori publicul arădan mergea la gară pentru a întâmpina și saluta pe voinicii noștri, vedea cu bucurie cum membrele „Crucei Roșii”, dame și domnișoare cu corțele încărcate de mâncări, țigări prăjituri etc., alergau de-a lungul vagoanelor îmbrăcând tuturor voinicilor merinde pentru calea lungă.

Dar nu numai atât.

De vre-o lună și mai bine s'a deschis în str. Zrinyi, palatul Bohus, un atelier de croitorie a „Crucei Roșii”, care prevede gratuit cu albituri (rufe și albituri pentru pat) toate spitalele militare din Arad. De peste o lună de zile mânuțele gingașe ale câtorva domnișoare din elita Aradului de dimineața până seara croiesc și coase albituri pe seama voinicilor noștri.

Atelierul acestor laborioase „lucrătoare” este condus cu admirabilă pricepere de dna Billich Miklósné, ajutată nu cu mai puțină pricepere de grațioasa dsoară Walder Szerus.

Când relevăm meritul acestor amabile conducătoare și harnice lucrătoare ale menționatului atelier, ne adresăm către on. public românesc din comitatul Arad și din celelalte comitate învecinate rugându-l să contribuie cu ce poate, pânză albă, perini, albituri pentru pat, rufe (cămăși, pantaloni albi), ciorapi de iarnă, bonetă (căciulă) de iarnă, cămăși tricot, etc. pe seama voinicilor noștri aflători pe câmpul de luptă.

Binevoitoarele daruri, cari ar fi de dorit să fie cât de multe și mari, să se trimită la adresa: Vörös kereszt varroda, Arad, Zrinyi utca (Bohus palota).

INFORMAȚIUNI.

Arad, 20 Octomvrie 1914.

Darul regelui Ferdinand al României. Majestatea Sa regele Ferdinand a adresat dlui Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri și ministru de război, următoarea scrisoare:

Scumpul Meu președinte al consiliului, Poporul român a făcut regelui Carol I o inmormântare vrednică de Marele și mult iubitul său Suveran.

Mișcat până în adâncul sufletului Meu de această impunătoare mărturisire a sentimentelor Țării, vă rog ca în numele îndureratei regine Elisabeta și al Meu să arătați cât de viu suntem mișcați și recunoscători pentru această dragoste, care singură a putut, întru câtva, alina mâhnirea Noastră.

Urmând pilda ce Mi-a lăsat Fericitul întru veșnică amintire, și dorind și Eu să aduc un prinos de venerațiune memoriei Sale, dăruiesc un fond de un milion lei pentru înființarea la Iași a unui orfelinat de fete, care va purta numele neuitatului Meu Unchiu. De asemenea mai dăruiesc două sute de mii de lei în folosul fondului invalizilor armatei.

Vă rog să primiți, Scumpul Meu Președinte al Consiliului, împreună cu recunoștința Mea cea mai adâncă, încredințarea viei mele afecțiuni.

Ferdinand.

București, 3 Octomvrie 1914.

Amnestiere în România. Regele Ferdinand a semnat alaltăieri următorul decret:

Art. 1. — Dezertorii și nesupușii, ale căror clase sunt în rezervă și miliții se amnestiază pe data decretului de față.

Ei se pot reîntoarce la căminele lor, trecându-se în elementul corăspunzător vârstei.

Art. 2. — Dezertorii și nesupușii ale căror clase sunt în completare sau sub arme se amnestiază pe data decretului de față.

Ei sunt datori a se prezenta la corpurile și serviciile lor pentru a-și îndeplini obligațiile militare, potrivit legii, trecându-se apoi în elementul corăspunzător vârstei.

Art. 3. — Condamnații pentru delict de dezertare sau nesupunere la legea pentru recrutarea armatei se grațiază pe data decretului de față.

Ei se vor trimite corpurilor și serviciilor cărorora aparțin pentru îndeplinirea obligațiilor militare potrivit legii.

Art. 4. — Se iartă de pedeapsă:

Toți cei osândiți la muncă silnică pe viață, cari în trecut au beneficiat de comutare sau reducere de pedeapsă, precum și cei osândiți la muncă silnică pe timp mărginit și cari mai au de făcut, atât unii cât și alții, cel mult doi ani din pedeapsa lor;

Toți cei osândiți la reclusiune și cari mai au de făcut cel mult un an din pedeapsa lor;

Toți cei condamnați la închisoare până la trei luni.

Art. 5. — Se reduce jumătate din pedepsele ce au de făcut, condamnaților la închisoare pe un timp mai mare de trei luni.

Art. 6. — Nu vor beneficia de aceste iertări și indulciri de pedepse condamnații pentru lovia și insulta superiorilor.

Art. 7. — Ministrul nostru secretar de stat la departamentul de război este însărcinat cu executarea decretului de față.

Dat în București la 3 Octomvrie 1914.

(ss) Ferdinand.

Dela graniță. Ni se scrie din Ogradena:

Mai jos vă fac cunoscut întâmplările dela granița noastră cu Serbia, din Orșova până la Berzasca, la cari am fost martor ocular.

În Orșova, aproape în fiecare săptămână Sârbii bat cu tunurile; însă mai ales acolo unde observă că sunt tunurile noastre și în stațiunea căii ferate, cam pe lângă fabrica de petrol. Până acum în fabrica de petrol nu au lovit plumbii din tun. Pagube în oameni fac foarte puține. Cu deosebire cazuri de moarte sunt foarte puține. Trenurile noastre nu pot umbla până la Orșova din cauza pușcăturilor de tun a Sârbilor, ci merg numai până la Topleți. Dela Orșova până la Ogradena e liniște. La Ogradena, lângă Ostrov, au fost și 2 vapoare sârbești, prinse de ale noastre. La aceste vapoare au bătut Sârbii cu tunurile până ce le-au aprins pe toate. Acum sunt numai niște ruine în marginea Dunării. Dela Ogradena în sus până la Sfîniția nu e nici o ciocnire. Ai noștri văd soldații sârbi pe partea lor, pe lângă Dunăre, și Sârbii iarăși văd pe soldații noștri pe partea noastră, dar nu schimbă focuri de pușcă. Soldații pe aici sunt mai mulți Români. Dela Sfîniția până la Berzasca foarte des se ciocnesc, adică împușcă cu puștile soldații noștri și cei sârbi de peste Dunăre. Soldații sârbi împușcă și după trăsurile noastre. Însă foarte rar nimeresc câte un om. Cazuri de moarte sunt foarte rari.

Soldații noștri, mai ales cei dela jandarmerie, cari sunt pe aici, sunt cam dela 30—42 de ani. Trăiesc bine de mâncare. Bani încă capătă cam o coroană la zi, afară de vipt. Haine au bune.

În Orșova au slujit luna lui Septemvrie o parte de soldați cu hainele lor. Însă acum sunt îmbrăcați toți în uniformă de vânători. Mai sunt puțini și în haine vânătoare, cum au fost până acum la honvezi. — Z. M.

D. colonel D. Florianu trecut la penzie. Maj. Sa monarhul nostru a dispus preagrațios trecerea la penzie din cauze sanitare — la cererea proprie — a dlui colonel Dionisiu Florianu dela reg. de inf. 33. Din acest prilej i s'a conferit dlui colonel Florianu ordul Coroanei de fer elasa a 3-a. fără taxă.

Ce contribuție cere Germania belgienilor? Se telegrafiază din Londra că totalul contribuțiunii de războiu impusă până acum de Germanii Belgienilor, ar fi de un miliard două sute milioane de franci. (A. T. I.).

La funerariile regelui Carol la Curtea de Argeș a participat — precum se anunță din București — și o delegație a Românilor din Ungaria și Transilvania, compusă din membrii comitetului național român, anume, deputații Dr. Ștefan C. Pop, Dr. Alexandru Vaida-Voevod, Vasile Goldiș, Dr. Voicu Nițescu, directorul ziarului „Gazeta Transilvaniei”, Dr. Aurel Vlad și prof. Const. Nedelcu, corespondentul ziarelor românești și germane din monarhie.

Ultima oră.

ALUNGAREA RUȘILOR PESTE CARPATI.

Budapesta. — Ieri dimineața la orele 6, trupele noastre au intrat în Körösmező. Trupele din aripa stângă înaintează cu o iuteală de necrezut. Azi înainte de amiază pe la orele 10 trupele noastre pornind de aici și desvoltându-se în linie de bătaie au început să-i strângă pe Ruși spre pasul Tatarului, unde au luat poziție.

REGELE BELGIAN PE INSULA GUERDSEY.

Viena. — „Tageblatt” primește dela corespondentul său de pe câmpul de război din Franța știrea că regele Belgiei împreună cu guvernul său s'a mutat pe insula Guerdsey, care a fost cedată de Anglia, pe vremea cât va fi războiul.

RUPEREA RELAȚIILOR DIPLOMATICE ÎNTRE PORTUGALIA ȘI GERMANIA.

Roma. — După o telegramă din Londra, Exchange Telegraph a primit din Lisabona știrea că ambasadorul german a părăsit capitala Portugaliei împreună cu personalul ambasadei, cându-se la Madrid.

Berlin. — Supușii portughezi părăsesc toți teritoriul german. (A. T. U.)

SPERANȚELE GENERALULUI JOFFRE.

Geneva. — Știrile parisiene pentru azi sunt pesimiste. Comunicatul comandamentului francez spune că rezistența aliaților la Spren și slabă, iar la Lille se cere cea mai mare circumspecțiune, deoarece Germanii pregătesc aci surprize. După părerea lui Joffre peste 5 zile va începe lupta pe întreg frontul, Francezii nu vor bat capul cu contramăsurile Germanilor.

AMBASADORUL SEBECO LA PETROGRAD.

București. — D. Sebeco, fostul ambasador rus aci a părăsit capitala călătorind la Petrograd.

SUCESUL OFENSIVEI NOASTRE PE MALUL OSTIC AL RĂULUI SAN.

Viena. — Răniții sosiți aici ieri spun, că dela acum câteva zile trupele noastre au ajuns la malul ostic al râului San și înaintează victorioase pe teritoriul rusesc. La Janow și Andrejew Rușii încercat să oprească înaintarea trupelor noastre dar în ambele puncte i-am respins, continuându-mărsul spre Crasnic.

Berlin. — Operațiunile noastre militare în jurul Varșoviei se progresează favorabil. În curând se va începe bombardarea orașului.

TURCIA A INCHIS PORTUL SIRIEI.

Constantinopol. — Poarta a trimis reprezentanților marilor puteri o notă în care le notifică închiderea portului Siriei pentru vasele de război.

REGELE ANGLIEI A RETRIMIS DECORAȚIILE GERMANE.

Berlin. — Regele George al Angliei a retrimis decorațiile germane.

Redactor responsabil: Constantin Savu.